

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 2 stycznia 2014 roku I. P. przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) P.P.H.U. (...) z siedzibą w Ł. wniósł w postępowaniu nakazowym o zasądzenie od (...) s.r.o. z siedzibą w Słowacji, kwoty 343.073,23 zł z odsetkami od kwot i dat szczegółowo opisanych w pozwie i kosztami postępowania oraz zastępstwa procesowego, z tytułu ceny za sprzedane okna, drzwi i osprzęt do nich. Strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych, na co wskazują daty faktur dołączonych do pozwu. Były one wystawiane w okresie od 12 stycznia 2011 r. do 20 sierpnia 2012 r. Faktury te, pomimo uzgodnionego terminu zapłaty, uznania długu z dnia 3 stycznia 2013 r. i wezwania do zapłaty z dnia 20 czerwca 2013 r. nie zostały opłacone przez pozwanego. (pozew k. 2-10, uznanie długu k. 121-122, wezwanie do zapłaty k. 125-126)

Zarządzeniem z dnia 6 lutego 2014 r. Sąd na podstawie art. 4921 par. 1 KPC stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i skierował sprawę do rozpoznania w postępowaniu zwykłym. (k. 133)

Zarządzeniem z dnia 22 maja 2014 r. Sąd wezwał pozwaną do wniesienia odpowiedzi na pozew w terminie 1 miesiąca od dnia doręczenia odpisu pozwu pod rygorem zwrotu odpowiedzi na pozew wniesionej po terminie. (k.137)

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2015 r. na podstawie art. 177 par. 1 pkt. 6 k.p.c. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie ze względu na fakt, iż przesyłka zawierająca odpis pozwu doręczona na adres pozwanej wskazany przez powoda w pozwie wróciła z adnotacją „Inconnu/zenamy (adresat nieznany) – (przesyłka k. 160), a pełnomocnik powoda mimo doręczenia w dniu 11 września 2014 r. wezwania do wskazania adresu pozwanej w terminie 8 tygodni pod rygorem zawieszenia postępowania (k. 161) nie wskazał adresu pozwanej w określonym terminie.

Postanowieniem z dnia 7 maja 2015 r. Sąd podjął postępowanie w sprawie, ponieważ pełnomocnik powoda w piśmie z dnia 27 kwietnia 2015 r. wskazał adres pozwanej do doręczeń i wniósł o podjęcie postępowania w sprawie.

Odpis pozwu z załącznikami i pouczeniami został doręczony pozwanej w dniu 19 maja 2015 r. (zarządzenie k. 170 i 137, dowód doręczenia k. 174)

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew w terminie 1 miesiąca od dnia doręczenia odpisu pozwu.

W dniu 26 października 2015 r. odbyła się rozprawa z udziałem pełnomocnika powoda oraz pozwanej, która była reprezentowana przez pełnomocnika F. M..

W trakcie rozprawy pełnomocnik pozwanej podniósł zarzut brak jurysdykcji sądu polskiego (sprawę winien rozpatrywać sąd słowacki ze względu na siedzibę pozwanej), uzasadnił swój zarzut jedynie stwierdzeniem, że pozwana jest spółką zarejestrowaną na Słowacji i podlega prawu słowackiemu.

W trakcie rozprawy pełnomocnik pozwanej przyznał istnienie długu wobec powoda co do istoty i co do jego wysokości, jednakże podniósł zarzut, iż strony ustnie ustaliły, iż roszczenie powoda zostanie zaspokojone poprzez sprzedaż na rzecz powoda domu należącego do prezesa pozwanej B. M. i dlatego pozwana nie zapłaciła za faktury. Pełnomocnik pozwanej wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania powoda i jego żony na powyższą okoliczność, nie sprecyzował jednak pomimo wezwania wniosku zgodnie z art. 258 k.p.c.

Pełnomocnik pozwanej, po okazaniu przez Sąd uznania długu z dnia 3 stycznia 2013 r. znajdującego się w aktach sprawy (k. 121-122) potwierdził, iż podpisał to uznanie długu jako osoba uprawniona do reprezentowania pozwanej.

(e-protokół rozprawy k. 182-184)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony prowadzą działalność gospodarczą, w ramach której współpracowały w okresie co najmniej od 12 stycznia 2011 r. do 20 sierpnia 2012 r. w ten sposób, że pozwana zamawiała u powoda towar w postaci okien, drzwi i osprzętu do nich, a powód wydawał towar, po czym wystawiał faktury, w których pozwana – co do zasady – potwierdzała odbiór towaru i zobowiązywała się regulować cenę w drodze przelewu w terminie zakreślonym na fakturze. Wszystkie terminy oraz kwoty widniejące na fakturach wystawionych przez powoda pozwana przyjmowała do wiadomości i zobowiązywała się dokonywać spłat w uzgodnionych terminach. (okoliczności niesporne, faktury k. 19-119)

Pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika F. M., w dniu 3 stycznia 2013 r. uznała dług w kwocie 343.073,25 zł oraz zobowiązała się spłacić powyższe zobowiązanie poprzez: (I wersja) spłatę zadłużenia w czterech ratach po 80.000 zł każda rata w terminach: do 15 maja 2013 r., do 15 czerwca 2013 r., do 15 lipca 2013 r., do 15 sierpnia 2013 r. albo (II wersja) poprzez jednorazową wpłatę przy sprzedaży nieruchomości, której właścicielem jest B. M..

(uznanie długu k. 121-122, pełnomocnictwo k. 123-124)

Powód wezwał pozwaną w dniu 20 czerwca 2013 r. do uregulowania zaległości za wystawione faktury (łącznie w kwocie 343.073,24 zł). (k. 125-126)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty prywatne.

Sąd pominął twierdzenia strony pozwanej co do podniesionych okoliczności, jakoby ustnie strony uzgodniły, iż należność za sprzedane pozwanej towary zostanie uregulowana wyłącznie poprzez sprzedaż na rzecz powoda i jego żony domu należącego do prezesa spółki pozwanej B. M. i dlatego pozwana nie płaciła powodowi za faktury. Z uznania długu z dnia 3 stycznia 2013 r. wynikało bowiem, iż zadłużenie może być uregulowane poprzez spłatę długu w czterech ratach albo jednorazowo wpłatę przy sprzedaży nieruchomości, której właścicielem jest B. M.. Jednocześnie z uznania długu nie wynika, iż jeden z tych sposobów zaspokojenia ma pierwszeństwo, ani też, że sprzedaż tejże nieruchomości ma nastąpić na rzecz powoda i jego żony. Dokument ten nie ma formy notarialnej, nie może więc być traktowany – niezależnie od braku innych niezbędnych elementów – jako umowa przedwstępna sprzedaży nieruchomości.

Na rozprawie pełnomocnik pozwanej wniósł o przesłuchanie powoda i jego żony na okoliczność ustaleń stron co do sposobu uregulowania przez pozwaną długu. Pełnomocnik pozwanej nie złożył innych wniosków dowodowych uzasadniających stwierdzenie, iż strony ustaliły zapłatę za faktury w formie sprzedaży na rzecz powoda i jego żony domu należącego do B. M..

Sąd pominął ten wniosek strony pozwanej z dwóch względów. Z załączonych dowodów uzasadniających roszczenia powoda w postaci wystawionych faktur nie wynika, że strony ustalały inny sposób zapłaty, niż przelew na konto powoda. Z uznania długu wynikało, iż ustalone zostały dwa możliwe sposoby zaspokojenia długu – płatność w ratach albo jednorazową wpłatą przy sprzedaży nieruchomości, której właścicielem jest B. M., przy czym z uznania długu nie wynika, iż jeden z tych sposobów zaspokojenia ma pierwszeństwo, ani również, że sprzedaż tejże nieruchomości ma nastąpić na rzecz powoda i jego żony. W świetle art. 299 k.p.c. nieuzasadnione było dopuszczenia dowodu z przesłuchania strony powodowej, skoro fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały udowodnione dokumentami prywatnymi w postaci faktur i uznania długu. Ponadto przeprowadzenie przesłuchania strony powodowej doprowadziłoby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania mimo uprzedniego udowodnienia przez powoda faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli chodzi zaś o dowód z zeznań świadka to pozwana nie wskazała żadnych danych osobowych świadka (ani adresu ani nawet imienia). Z drugiej zaś strony, jak zostanie wyjaśnione poniżej ocena prawna zgromadzonych w sprawie dowodów wskazuje jednoznacznie, iż nawet gdyby strony dokonały ustnie takich ustaleń, to w żaden sposób pozwana nie może się skutecznie bronić tym zarzutem przed żądaniem zapłaty za zakupiony przez siebie towar.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Powództwo jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie. W świetle twierdzeń i stanowisk stron należało uznać, iż strony łączyła umowa sprzedaży.

Na wstępie wskazać należy, iż pomimo zarzutu strony pozwanej nie budzi wątpliwości jurysdykcja krajowa sądu polskie do rozpoznania niniejszej sprawy, jako dotyczącej zobowiązania, które powstało w Polsce, a więc zgodnie z art. 11037 pkt. 1 k.p.c. podlegającej jurysdykcji krajowej, co zostało stwierdzone postanowieniem z dnia 26 października 2015 r., którym Sąd postanowił odmówić odrzucenia pozwu. Abstrahując od faktu, iż postanowienie to podlega odrębnemu zaskarżeniu, wskazać należy, iż okoliczność, że pozwana jest podmiotem prawa słowackiego nie ma wpływu na kwestię jurysdykcji, a może mieć jedynie znaczenie dla ustalenia prawa, któremu podlega zobowiązania zaciągnięte przez tę spółkę.

Okoliczność, że zobowiązanie z tytułu umowy sprzedaży zawartej w Polsce, w której sprzedawcą jest podmiot polski, a pozwana – podmiot obcy – występuje jako kupujący, podlega prawu polskiemu również nie budzi jednakże żadnych wątpliwości i wynika wprost z art. 4 ust. 1 pkt a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 roku w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.Urz. UE 2008 L 177/6 z dnia 4 lipca 2008 roku, sprost. Dz.Urz. UE 2009 L 309/87), zgodnie z którym w zakresie, w jakim nie dokonano wyboru prawa właściwego dla umowy zgodnie z art. 3 i bez uszczerbku dla art. 5-8, prawo właściwe dla umowy ustala się następująco: umowa sprzedaży towarów podlega prawu państwa, w którym sprzedawca ma miejsce zwykłego pobytu.

Przepis art. 535 polskiego k.c. stanowi, iż przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Sprzedaż jest zatem umową dwustronnie zobowiązującą, co oznacza, że na sprzedającym spoczywa obowiązek wydania rzeczy sprzedanej, a na kupującym ciąży obowiązek zapłaty ceny. Pomimo, iż powód wywiązał się ze swojego zobowiązania, to pozwana nie zapłaciła ceny, co było jej obowiązkiem.

Wobec ustalenia, że strona powodowa wykazała, a strona pozwana wprost przyznała na rozprawie, istnienie zobowiązania objętego pozwem oraz fakt, że wysokość należnej kwoty wynika z wystawionych przez powoda faktur VAT dokumentujących sprzedaż towaru na rzecz pozwanej, ilość i wartość towaru wydanego pozwanej odpowiada ilości wskazanej w tych fakturach, a termin zapłaty poszczególnych należności upłynął, Sąd uznał, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty dochodzonych przez powoda kwot wynikających z tych faktur.

Z drugiej strony, Sąd uznał również, że w sprawie brak jest dowodu, że strony ustaliły, iż zaspokojenie roszczenia powoda miało nastąpić wyłącznie poprzez sprzedaż na rzecz powoda i jego żony domu należącego do B. M., co miało być powodem nieuregulowania przez pozwaną należności za towary w terminach wynikających z faktur.

Z treści faktur i uznania długu w żaden sposób nie wynika, aby był to jedyny sposób zaspokojenia roszczenia powoda.

Co więcej Pozwana zobowiązała się do świadczenia alternatywnego w postaci zapłaty w ratach albo „wpłaty jednorazowej przy sprzedaży domu”.

Niewątpliwie jest, że podstawowym sposobem zaspokojenia roszczenia z tytułu ceny zakupionych towarów jest zapłata kwoty pieniężnej odpowiadającej tej cenie.

Zgodnie z art. 453 k.c. dłużnik w celu zwolnienia się od zobowiązania może spełnić inne świadczenie, ale wymagana jest do tego zgoda wierzyciela. Skoro, jak przyznał pełnomocnik pozwanej, powód „rozmyślił się” i zrezygnował z zakupu domu to automatycznie oznacza to, że świadczenie zamiast wykonania stało się nieaktualne.

Z drugiej zaś strony, gdyby nawet przyjąć, że strony ustaliły inny sposób zaspokojenia roszczenia powoda (zakup przez niego nieruchomości) i przyjąć nawet, że zawarły umowę przedwstępną w tym zakresie, to z uwagi na niezachowanie formy aktu notarialnego oraz brak oznaczenie nieruchomości, jej ceny i terminu zawarcia umowy, pozwana i tak nie mogłaby z tego faktu podnosić skutecznego zarzuty zwalniającego ją od obowiązku zapłaty ceny zakupionych towarów.

Przepis art. 389 k.c. stanowi bowiem, iż umowa, przez którą jedna ze stron lub obie zobowiązują się do zawarcia oznaczonej umowy (umowa przedwstępna), powinna określać istotne postanowienia umowy przyrzeczonej (§ 1), zaś przepis art. 390 § 2 k.c. stanowi, iż jedynie w sytuacji gdy umowa przedwstępna czyni zadość wymaganiom umowy przyrzeczonej (w szczególności co do formy) strona może żądać zawarcia umowy przyrzeczonej.

W świetle tych uregulowań prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie wskazanym przez pełnomocnika pozwanej było zbędne i prowadziło by jedynie do dalszego przedłużenia postępowania. Nawet bowiem ustalenie, że strony dokonały takich ustnych uregulowań sposobu zaspokojenia długu, nie spowodowało by stwierdzenia, że pozwana ma skuteczny zarzut broniący ją przed żądaniem zapłaty przez powoda.

W związku z powyższym, uznać należało, iż powód jako wierzyciel mając możliwość wyboru sposobu zaspokojenia swojego roszczenia mógł żądać od pozwanej uregulowania długu poprzez zapłatę kwoty pieniężnej, a pozwana winna była w powyższy sposób zaspokoić roszczenie powoda.

W świetle okoliczności, iż strona pozwana zakupiła i odebrała przedmiotowy towar od powoda, a nie przeniosła na powoda własności nieruchomości, zasłanie się zarzutami ustnych umów o przeniesienie własności nieruchomości na powoda może być ocenione tylko i wyłącznie jako zarzut stricte procesowy i zmierzający do dalszego odroczenia terminu zapłaty ceny zakupionego towaru.

Wobec braku odpowiedzi na pozew i stanowiska strony pozwanej Sąd ograniczył badanie sprawy do zarzutów podniesionych na rozprawie i na podstawie wyżej wskazanych przepisów uznał roszczenie powoda za w pełni zasadne, w konsekwencji czego zasądził od pozwanej na rzecz powoda pełną cenę zakupionych towarów.

O odsetkach ustawowych orzeczono w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c., zasądzając je, zgodnie z żądaniem pozwu, od dni następujących po upływie terminów płatności poszczególnych faktur VAT.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony kosztami procesu obciążył pozwanego, jako stronę przegrywającą niniejszy proces (w całości wobec braku uregulowania zasadnego roszczenia powoda) – na rzecz powoda jako strony wygrywającej proces.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych wyżej przepisów, należało orzec jak w sentencji.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanej z pouczeniem o sposobie i terminie zaskarżenia. 2015-11-09